

Hållbarhet inom småbarnspedagogik 2019

Modul 1

16 september 2019

SUSTAINABLE STORIES IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION AND CARE

Projekt HÅLLBARA BERÄTTELSER

Pedagogiska fakulteten,
Helsingfors universitet,
2018-2020

Ann-Christin Furu – språk, litteratur och drama
Hannah Kaihovirta – bildkonst och drama
Lili-Ann Wolff – naturvetenskap

SYFTE

Hur kan **multimodal storytelling*** befrämja hållbarhet inom småbarnspedagogiken?

- ekologisk dimension
- social och kulturell dimension
- ekonomisk dimension

*berättande i olika modaliteter (böcker, drama, dans, rörelse, musik, bild, skapande, slöjd...)

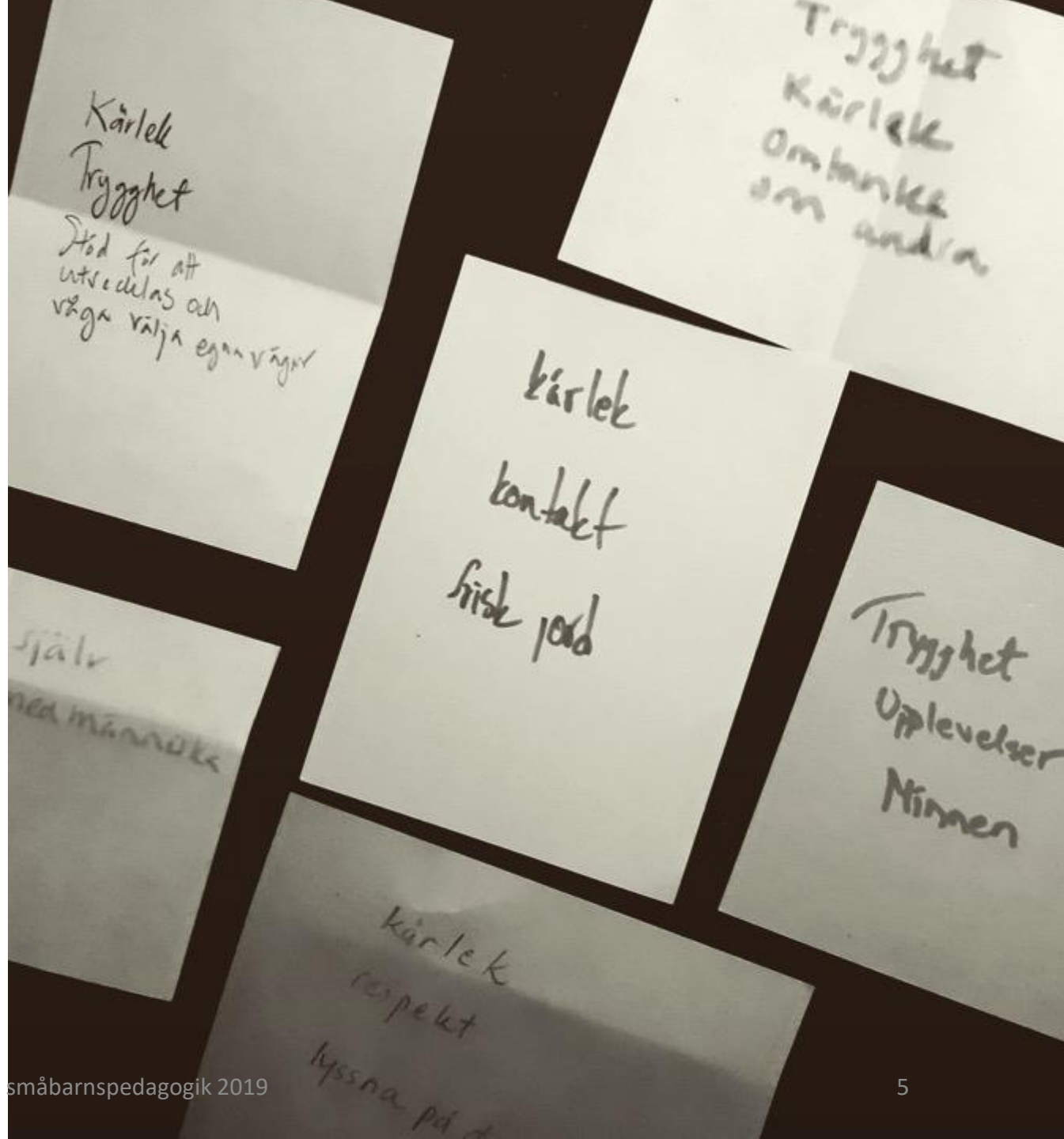
Berättelsens kraft = ett redskap för transformation

Fortbildningsinsatser:

seminarier, föreläsningar,
workshops, handledning

Utbildningsinsatser:

ämnesövergripande arbete i
gemensam kurshelhet vt 2019
*Bildkonst och visuella uttryck +
Barnlitteratur och drama (10 sp)*
+ Natur, miljö och hållbarhet (5 sp)
*+ Samarbete med Nordiska
biblioteket*

Fortbildningens frågeställningar

Vad innebär hållbarhet inom småbarnspedagogiken?

Varför är den viktig?

Hur kan vi arbeta med hållbarhetsfrågor på ett kreativt och barncentrerat sätt på daghem och förskola?

Hur kan vi tillsammans med vårdnadshavarna stöda barnens utveckling och lärande på ett sätt som bidrar till ett hållbart samhälle?

MODUL 1

Hur skapar vi hållbarhet i daghemmets vardag? Hur möter vi små barns oro för klimatet och miljön? Varför är just empati, kreativitet och meningsskapande en så betydelsefull del av små barns lärande i hållbarhetsfrågor? Under den här dagen bekantar vi oss konkret med hållbarhetens olika dimensioner och talar om hållbarhet i värdegrund och verksamhetskultur. Vi arbetar konkret med barnlitteratur och bildkonst som verktyg i hållbarhetspedagogiken.

DAGENS PROGRAM

9.30-11.30 Välkommen

Hoppets pedagogik – en ny berättelse om hållbarhet inom småbarnspedagogiken, del I

11.30-12.30 LUNCH

12.30-13.45 GÄDDAN & GÄNGET – nyfikenhet för naturen och miljöfrågor inom småbarnspedagogiken

13.45-14.00 KAFFE

14.00-15.30 Hoppets pedagogik – en ny berättelse om hållbarhet inom småbarnspedagogiken, del II

TANKEKARTA
”HÅLLBARHET”

+ samtycke för processdokumentationer

Multimodal storytelling

- från myror och musslor till
multilitteractitet och hållbarhet

John Dewey (1934) ART AS EXPERIENCE

konst som upplevelse
(ta del av och skapa)

konst som erfarenhet
(tolka och reflektera)

IMPULS – SKAPANDE – DIALOG

MUSSLOR OCH MYROR
STACKAR OCH SKAL

BREV TILL MÄNNISKORNA
REFLEKTION OCH DISKUSSION

VIDGA TID OCH RUM

Var är den multimodala storytelling?

Ord, bilder – berättelse, läsning, skrivande

Gestaltning, röst, känsla

Visuella uttryck med pinnar, snoddar och garn

- Foto, film, konst, artefakter
- Drama (kurvan från MAX BOLL)
- Musik
- Dans, rörelse
- ...

Hoppets (och handlingens) pedagogik

Hälsosam och hållbar livsstil

Småbarnspedagogiken har som uppdrag att vägleda barnen att tillägna sig hälsosamma levnadsvanor. Barnen ska ges möjligheter att utveckla sina emotionella färdigheter och sitt estetiska tänkande. I småbarnspedagogiken ska man följa principerna om hållbar livsstil och beakta dess olika dimensioner: den sociala, den kulturella, den ekonomiska och den ekologiska dimensionen. Småbarnspedagogiken ska lägga grunden för **ekosocial bildning**, så att människan förstår att den ekologiska hållbarheten är en förutsättning för social hållbarhet och mänskliga rättigheter.

Grunderna för planen för småbarnspedagogik (2018, s. 21-22)

 SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

FN (2015) Globala mål för hållbar utveckling – Agenda 2030.

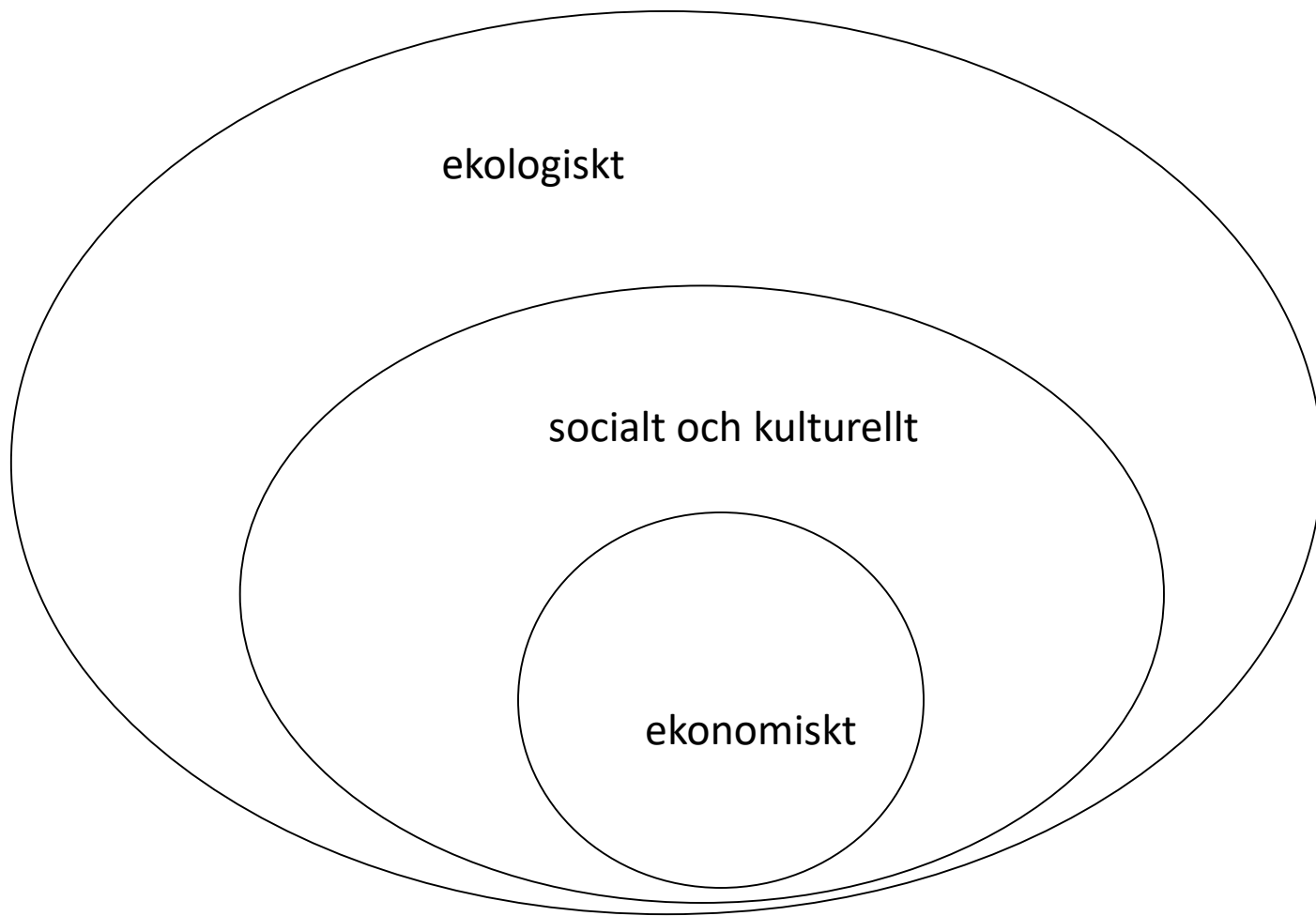
Ekosocial bildning

”så att människan förstår att den ekologiska hållbarheten är en förutsättning för social hållbarhet och mänskliga rättigheter”

>> Vad kan ett gott liv vara?

- Prio 1: Ekologiska frågor
- Prio 2: Mänskliga rättigheter
- Prio 3: Stabil ekonomi

(Salonen & Bardy, 2015)

ekologiskt

socialt och kulturellt

ekonomiskt

Varaktig

Slitstark

Durabel

Beständig

Stark

Seg

Oöm

Bastant

Välgrundad

Bärkraftig

Som står sig

Som håller

En relationell grund – Martin Buber

- Relationen till mig själv
- Relationen till andra människor
- Relationen till djur och natur
- Relationen till kultur och material

(bearbetning av Taylor, 2017;
Wals, 2017)

INRE HÅLLBARHET

Självkänedom

Medkänsla och respekt

Lyhördhet – närvaro

Personligt mod och integritet

Kommunikation – samvaro

Mål och mening

Värderingar

Välstånd

YTTRE HÅLLBARHET

Naturkontakt

Kretsloppstänkande

Odling

Matmedvetenhet

Minskad resursanvändning

Kemikaliesanering

Delaktighet

Normkreativitet

En helhetsskapande pedagogisk verksamhet gör det möjligt att granska och undersöka olika företeelser och fenomen i ett brett perspektiv.

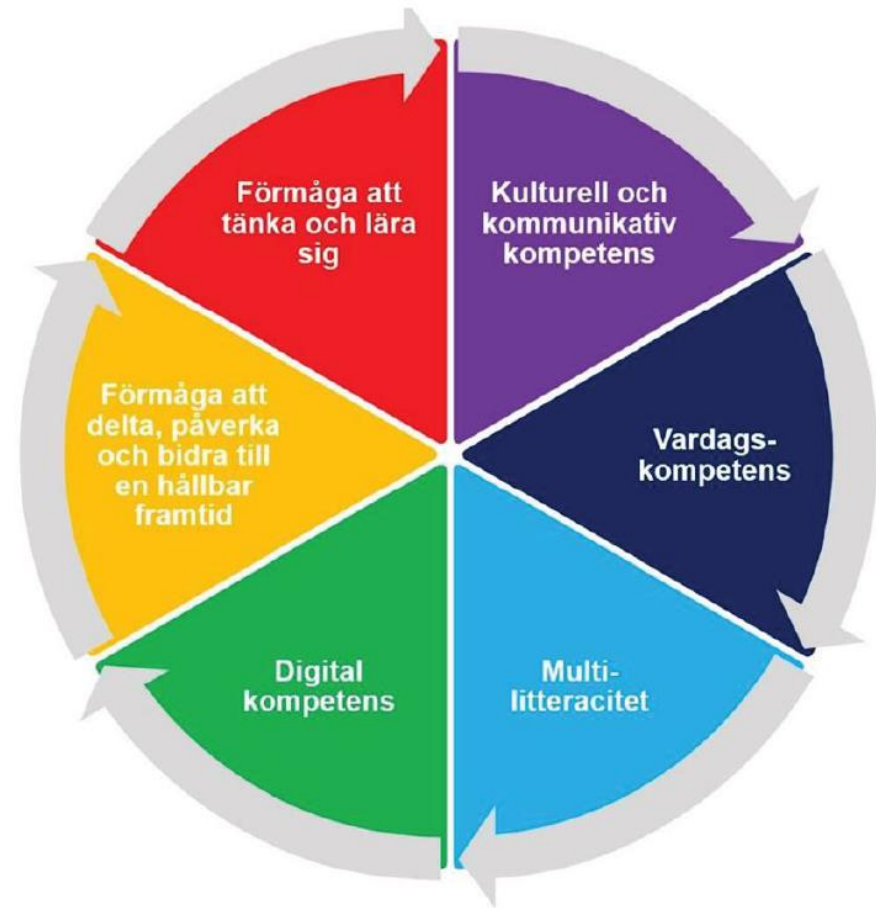
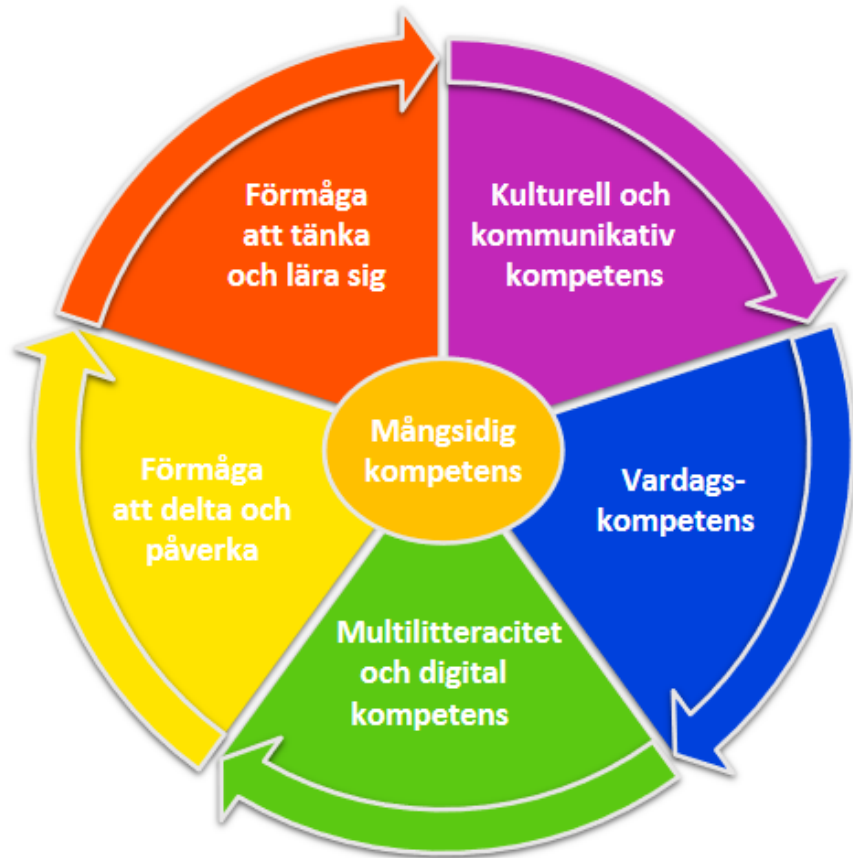
Grunderna för planen för småbarnspedagogik (2018, s. 86)

HELHET, FENOMEN, TEMA: biodiversitet

- livsväv, kretslopp, naturkontakt
- empati – mentalisering, perspektivskifte, inlevelse, kommunikation och socioemotionella färdigheter
- multilitteracitet, språk och konstnärliga uttryck (konstruktioner i tid och rum)
- etiska frågeställningar
- flytta delar av processen utomhus

LÄROMRÅDEN

- Språkens rika värld
- Mina många uttrycksformer
- Jag och vår gemenskap
- Jag utforskar min omgivning
- Jag växer, rör på mig och utvecklas

TILL PORTFOLION

- Egen reflektion över dagen (ord och bild) 1-2 A4
- Fyll i ESD Rating Scale och diskutera tillsammans med ditt team: vilken är er vision för hållbarhet?
- Påbörja uppgift att genomföra i eget arbetslag: skapa ett rum! – inne eller ute

REFERENSER

Ahlskog-Björkman, E. & Furu, A-C. (2018) Meningsskapande kommunikation mellan förskollärare och barn vid skapande aktiviteter i förskoleklass. *Nordisk Tidskrift för Allmän Didaktik*, 4 (2) 36-58.

Davis, J. (2015). *Young Children and the Environment. Early Education for Sustainability*. Port Melbourne: Cambridge University Press.

Furu, A-C. (2019) Narratives on sustainability and sloyd in Finnish ECEC. *Nordic Studies in Education*, 39 (3) 198-213.

Wals, A. (2017). Sustainability by default: Co-creating care and relationality through early childhood education. *IJEC*, 49, 155-164.

Taylor, A. (2017). Beyond stewardship: Common world pedagogies for the Anthropocene. *Environmental Education Research*, 23 (10) 1448-1461.

REFERENSER

- Barton, G. & Baguley, M. (Eds.) (2017). *The Palgrave Handbook of Global Arts Education*. London: Palgrave Macmillan.
- Bendtroth Karlsson, M., Karlsson Häikiö, T. & Magnusson L.O. (2018). Skapande verksamhet i förskolan- kreativt arbete med analoga och digitala redskap. Studentlitteratur: Lund.
- Hunter, M.A. , Aprill, A, Hill, A. & Emery, S. (2018). *Education, Arts and Sustainability. Emerging Practice for a Changing World*. Singapore: Springer.
- Rowsell, J. (2013). *Working with multimodality. Rethinking literacy in a digital age*. New York: Routledge.
- Rusanen, Kuusela, Rintakorpi, Torkki (2018). *Mun kuvista kulttuuriin. Kuvataidetta esi- ja alkuopetukseen*. Helsinki: Lasten keskus ja kirjapaino.

BREDVIDLÄSNING

Sällskapet för miljöfostran i Finland r.f. (2019) *Vårt gemensamma jordklot 1 och 2*. Kan hämtas från <https://vihrealippu.fi/sv/vart-gemensamma-jordklot/>

WWF (2017) *Förskola på hållbar väg*. Stockholm: WWF. Kan hämtas från <https://www.wwf.se/utbildning/larare/forskola/>

